

Financieel
Expertise
Centrum

FEC JAARPLAN 2024

*Versterking van de integriteit
van de financiële sector door als
één overheid samen te werken
ter bestrijding van de financieel-
economische criminaliteit*

Bent u al bekend met het FEC?

Ja Voor u ligt het FEC jaarplan 2024. Mocht u al bekend zijn met het FEC-samenwerkingsverband en vooral geïnteresseerd zijn in waar wij in 2024 op inzetten, dan zijn met name het voorwoord van de voorzitter van het FEC, de hoofdstukken over de nieuwe FEC (PPS)-projecten en de verdere professionalisering van het FEC voor u van belang. Daarnaast raden wij u aan om kennis te nemen van de rubrieken met de kop *‘Waar zetten we in 2024 op in’*.

Nee Als u niet bekend bent met het FEC-samenwerkingsverband maar de integriteit van de financiële sector in Nederland en de aanpak van criminele geldstromen een warm hart toedraagt, dan is dit jaarplan een mooie manier om kennis te maken met onze unieke samenwerking. Naast een uitleg over waar het FEC voor staat en waar we op inzetten in 2024, wordt u in dit jaarplan meegenomen in de wereld van het FEC. Wat het FEC is, hoe het FEC werkt en hoe invulling gegeven wordt aan het behalen van onze belangrijkste doelstelling: versterking van de integriteit van de financiële sector door als één overheid samen te werken ter bestrijding van de financieel-economische criminaliteit.

In 2024 vieren we dat het FEC-samenwerkingsverband 25 jaar bestaat. We staan dan stil bij wat in al die jaren is bereikt, maar blikken ook vooruit en kijken wat we nog meer en/of beter kunnen doen.

Opggericht naar aanleiding van de Clickfondsaffaire heeft de samenwerking, tussen eerst alleen de publieke partners en later ook met aangesloten private partijen, zich ruimschoots bewezen. *‘Alleen ga je sneller, maar samen kom je verder’* is wat dat aangaat geen tegeltjeswijsheid, maar vormt de essentie van de samenwerking in FEC-verband. Het FEC boekt in gezamenlijkheid namelijk resultaten die buiten het bereik zijn van de individuele aangesloten partijen.

Op basis van een gemeenschappelijke analyse van de belangrijkste risico's zetten we binnen het FEC in op die thema's waar samenwerking meerwaarde heeft. Voortbouwend op activiteiten die vorig jaar al zijn ingezet, wordt in 2024 verder gewerkt aan de aanpak van illegale trustdienstverleners, de aanpak van misbruik van rechtspersonen en het tegengaan van grensoverschrijdende btw-fraude. Nieuwe FEC (PPS)-projecten die in 2024 worden opgestart, zien op de thema's aanbieders van cryptoactiva en cryptoactivadiensten, money transfer organisations (MTO's) en derdenbetalingen vanuit Nederland.

Los van het samenwerken in projecten kent het FEC het Programma terrorismefinanciering (FEC-TF), de Terrorismefinanciering taskforce (TFTF) en de Serious Crime taskforce (SCTF). De SCTF bestaat in 2024 alweer 5 jaar dus 2024 is met recht een jubileumjaar voor ons.

Wat betreft de vraag wat we beter kunnen doen, is het goed te benoemen dat het FEC in 2024 weer wordt geëvalueerd en dat de focus van de evaluatie deze keer op de uitvoering van de projecten ligt. Wij houden onszelf echter ook continu een spiegel voor. In 2024 wordt daarom ingezet op een verdere professionalisering van de (publiek-private) samenwerking in het FEC.

Wat informatie-uitwisseling betreft, is het afwachten of de WGS (Wet gegevensverwerking door samenwerkingsverbanden) in 2024 wordt aangenomen en ons voorziet van een nieuw wettelijk kader. Het FEC volgt die ontwikkelingen op de voet.

Ten aanzien van kennisdelen, zal het FEC blijven inzetten op onder meer de FECademy's en het FEC PPS Expertplatform. Tegelijkertijd zijn wij ons bewust van de behoefte om op een meer systemische wijze kennis op te bouwen en kennis te delen. Op sommige thema's waar het FEC op inzet, gaan de ontwikkelingen zo snel (denk daarbij bijvoorbeeld aan de cryptosector) dat het niet alleen zaak is het kennisniveau in het samenwerkingsverband op een gelijk niveau te brengen, maar ook om dit kennisniveau voortdurend op peil te houden.

De ambities voor de komende jaren zijn onverminderd groot maar dat geldt ook voor de wil van het FEC-samenwerkingsverband om successen te behalen bij de samenwerkingskansen die er liggen. Ik ben er dan ook trots op om ook de komende drie jaar de rol van voorzitter van het FEC te mogen vervullen.

Laura van Geest
Voorzitter FEC-raad (PPS)

Doel, missie en taken
25 jaar FEC
Informatieuitwisseling
Thema-activiteiten

Meerjarige thema's

Programma FEC-TF

FEC-projecten

Nieuwe FEC-projecten

Doorlopende FEC-projecten

FEC PPS-taskforces

FEC PPS-projecten

Nieuw FEC PPS-project

Doorlopend project FEC PPS

FEC-projecten monitoring

Kenniscentrum

Verdere professionalisering van het FEC

Samenwerking met andere verbanden

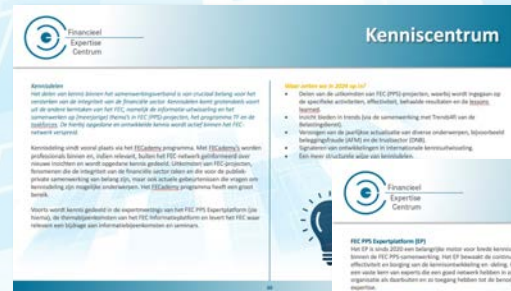
FEC-Privacyplatform

Communicatieplatform

- 6
- 8
- 9
- 12
- 13
- 15
- 16
- 17
- 19
- 22
- 24
- 25
- 26
- 27
- 28
- 31
- 32
- 35
- 37

Doel, missie en taken

Kenniscentrum

Kenniscentrum

Nieuwe FEC-projecten

FEC PPS-projecten

Samenwerking met andere verbanden

Het FEC, wat is dat?

Samenwerken als één overheid ter bestrijding van financieel economische criminaliteit en niet integer gedrag in de financiële sector.

Onze 3 kerntaken

Informatie-
uitwisseling

Samenwerken
in projecten

Kennis delen

Het versterken van de integriteit van de financiële sector doet het FEC ook samen met private partijen die de rol van 'poortwachter' hebben, zoals banken.

Dit alles doen we binnen de wettelijke kaders. Voor de samenwerking zijn dan ook duidelijke afspraken gemaakt.

Het Financieel Expertise Centrum (FEC) is een samenwerkingsverband tussen autoriteiten met een toezichts-, controle-, opsporings- of vervolgingstaak in de financiële sector. De FEC-partners zijn de Autoriteit Financiële Markten, De Nederlandsche Bank, de Belastingdienst, de politie, de FIOD, de FIU-NL en het Openbaar Ministerie. Als waarnemers zijn het Ministerie van Financiën en het Ministerie van Justitie en Veiligheid bij het FEC betrokken.

Het gezamenlijke doel van de FEC-partners is het versterken van de integriteit van de financiële sector. Daarin staat de bestrijding van financieel-economische criminaliteit en niet-integer gedrag centraal. Dit doen we door inzichten, kennis en vaardigheden van de FEC-partners en waarnemers met elkaar uit te wisselen. De betere informatiepositie die daaruit ontstaat en de gezamenlijke aanpak zorgen ervoor dat beter opgetreden wordt en meer effect wordt bereikt. Financieel-economische criminaliteit en niet-integer gedrag wordt dan effectiever voorkomen en bestreden. De FEC-partners trekken daarin samen op als één overheid.

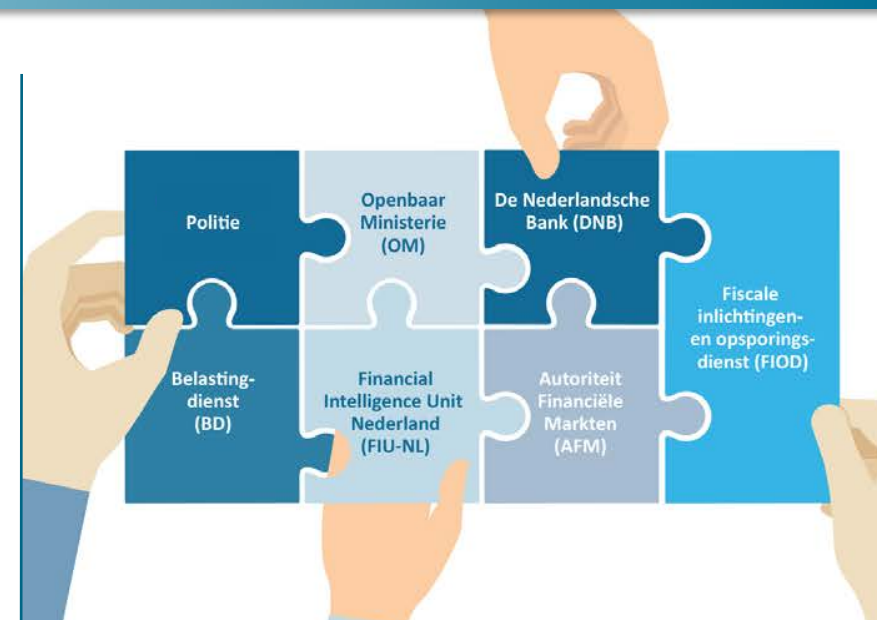
De publiek-private samenwerking in het FEC (FEC PPS) richt zich specifiek op het voorkomen van misbruik van het financiële systeem voor financiële criminaliteit, waaronder witwassen en terrorismefinanciering.

Binnen de FEC PPS wordt samengewerkt met ABN AMRO Bank, ING Bank, Rabobank, De Volksbank en met de Nederlandse Vereniging van Banken. Binnen de FEC PPS-taskforces werken we bovendien ook samen met Triodos Bank en Knab (Aegon Bank). Kenmerkend voor de FEC PPS is het creëren van synergie waarmee meer relevante kennis en inzichten ontstaan waarmee ook de poortwachtersfunctie versterkt wordt.

De drie kerntaken van het FEC, die voortkomen uit de doelstelling, zien op:

- structurele informatie-uitwisseling
- het gezamenlijk uitvoeren van projecten, programma's en taskforces
- het fungeren als een kenniscentrum

De activiteiten van het FEC zijn doorlopend gebaseerd op deze kerntaken.

Partners

Met zeven publieke organisaties vormen wij een samenwerkingsverband. Daarnaast hebben het Ministerie van Financiën en het Ministerie van Justitie en Veiligheid een waarnemende rol.

25 jaar FEC-samenwerking: vieren, versterken en vooruit blikken

In 2024 bestaat het FEC 25 jaar. Een gelegenheid om de unieke samenwerking te vieren, maar ook om terug te kijken en vooruit te blikken. Hoe heeft het FEC zich de afgelopen 25 jaar ontwikkeld? Welke successen zijn behaald? Waar staan we nu? En welke kansen liggen er in de toekomst?

Deze en andere vragen zullen aan bod komen tijdens ons jubileumevenement op 1 februari 2024. Op die dag komt het FEC-netwerk samen in Amsterdam voor een feestelijk getint symposium. Het programma omvat podium interviews, inspirerende presentaties en discussies over wat we kunnen leren van het verleden, wat ons in de toekomst te wachten staat en hoe we ons daarop kunnen voorbereiden.

Informatie- uitwisseling

FEC Informatieplatform

In het FEC Informatieplatform (IP) vindt, binnen de geldende wettelijke kaders, informatie-uitwisseling plaats en daarmee versterken de FEC-partners hun informatiepositie.

De samenwerking binnen het IP vindt uitsluitend plaats tussen de FEC-partners en volgens de afspraken in het Informatieprotocol FEC 2019 ([FEC Informatieprotocol-2019](#)).

Tijdens het maandelijkse IP-overleg is er aandacht voor openstaande signaleringen, resultaatbepaling, (door)lopende actiepunten en mogelijke communicatie. In zogenaamde datarooms wordt casuïstiek inhoudelijk besproken en worden initiatieven voor interventies tegen misstanden verkend en afgestemd.

Het uitwisselen van informatie over subjecten, trends en fenomenen via het IP blijft in 2024 een van de kerntaken van het FEC.

Informatie uitwisselen

Het FEC Informatieplatform bestaat uit deelnemers van de 7 FEC-partnerorganisaties. Het doel van dit platform is om elkaars informatiepositie te versterken en indien nodig te komen tot (gezamenlijke) interventies.

Informatie uitwisselen

De uitwisseling van informatie vindt plaats na een verzoek tot informatie-overdracht of een informatieverzoek aan één of meerdere FEC-partners. Met dit verzoek tot informatie-uitwisseling geeft een FEC-partner het signaal af dat er mogelijk onderzoek nodig is met het oog op de integriteit van de financiële sector.

Wanneer?

Signalen kunnen alle onderwerpen van financieel economische criminaliteit betreffen en de informatie ziet op zowel subjecten als (meer algemeen) fenomenen.

Wettelijk kader

Het uitwisselen van informatie gebeurt altijd binnen de bestaande juridische kaders; in alle gevallen geldt dat informatie uitsluitend wordt gedeeld als dit is toegestaan op basis van de wettelijke mogelijkheden van de desbetreffende partner(s).

Om dat te borgen wordt voor de informatie-uitwisseling een uiterst zorgvuldige werkwijze gevolgd.

De strikte afspraken die daarvoor gelden zijn opgenomen in het 'FEC convenant' en het 'Informatieprotocol'.

GAZO-principe

GAZO betekent Geen Actie Zonder Overleg. Informatie afkomstig van een andere FEC-partner mag alleen gebruikt worden na verkregen toestemming van die partner.

Ben jij werkzaam bij een van de FEC-partners en wil je een signaal indienen?

Dan kun je dat doen bij degene die jouw organisatie vertegenwoordigt in het FEC Informatieplatform (IP). Of neem contact op met ons via fec@fec-partners.nl.

Thematische aanpak

De informatie-uitwisseling in het IP wordt onder meer als input gebruikt voor het kiezen van passende thema's voor FEC-projecten. Andersom leidt specifieke aandacht voor bepaalde thema's in een project of in het IP zelf (bijvoorbeeld naar aanleiding van themabijeenkomsten) tot meer signalen in het IP.

Wat dat betreft versterken FEC-projecten en de informatie-uitwisseling in het IP elkaar. In 2024 geldt dit in ieder geval voor de publieke FEC-projecten Misbruik van rechtspersonen en Aanpak van illegale trustdienstverlening.

Elk kwartaal vindt er een IP-thema-overleg plaats. Deze overleggen zijn gericht op thema's waar gemeenschappelijke aandacht op is en vinden plaats om de informatie-uitwisseling te bevorderen.

Waar zetten we in 2024 op in?

Om te komen tot een optimale informatie-uitwisseling en -positie voor de FEC-partners is er in het IP continu aandacht voor procesverbetering.

In 2024 zal worden ingezet op een betere monitoring van succesvolle zaken waar het IP een rol in heeft gespeeld. Adviezen vanuit de betrokken werkgroepen worden in praktijk gebracht met als doel de meerwaarde en de mogelijkheden van het IP binnen en buiten de FEC-samenwerking uit te dragen.

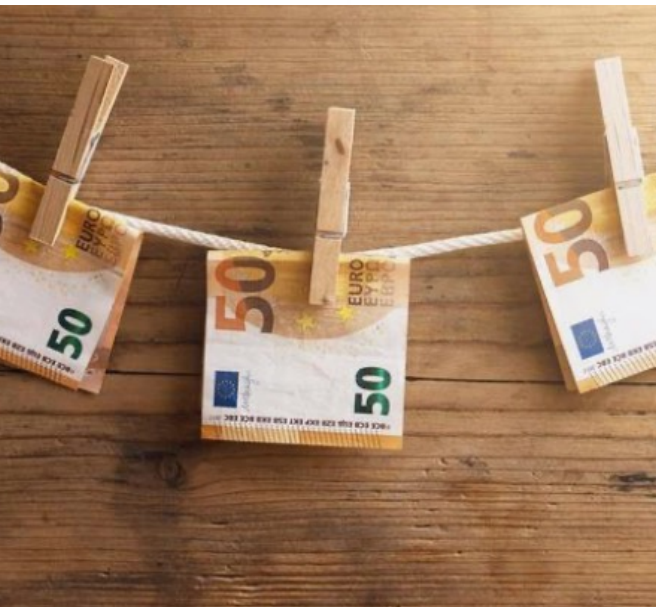

Thema- activiteiten

Financieel
Expertise
Centrum

Het FEC hanteert vier meerjarige thema's die leidend zijn voor haar activiteiten en dan met name de projecten. Deze thema's zijn: terrorismefinanciering, witwassen, integriteit en digitalisering. Hiernaast staan de thema's met daarbij een toelichting en de daaraan voor 2024 gekoppelde activiteiten.

Terrorismefinanciering

De bestrijding van terrorisme en dus de bestrijding van de financiering van terrorisme is van groot belang. De FEC-activiteiten op het gebied van bestrijding van terrorisme vinden plaats in zowel het FEC als in FEC PPS, zodat private partijen op dit thema de rol van poortwachter gericht kunnen vervullen en er betere informatie gaat richting FIU-Nederland en de opsporingsdiensten.

Waar zetten we in 2024 op in:

- FEC: het programma FEC-Terrorismefinanciering (FEC-TF)
- FEC PPS: de Terrorismefinanciering Taskforce (TFTF)

Witwassen

De aanpak van witwassen is een onmisbare schakel en een essentieel aanknopingspunt voor het voorkomen en bestrijden van (ondermijnende) criminaliteit. Als voorkomen wordt dat crimineel vermogen in de legale structuren van onze maatschappij terecht komt, dan beperkt dit de macht en invloed van criminelen op onze samenleving en rechtsstaat. Dit komt ten goede aan de integriteit van de financiële sector. Het is dan ook van groot belang dat witwassen op een effectieve wijze wordt tegengaan.

De afgelopen tijd is in meerdere onderzoeken geconstateerd dat de aanpak van witwassen in Nederland een positieve ontwikkeling heeft doorgemaakt en de basis goed op orde is. Maar er zijn mogelijkheden voor verdere verbetering. In de 'Beleidsagenda aanpak witwassen' van de overheid zijn deze verbeteringen uiteengezet. Het FEC is betrokken bij de uitwerking hiervan.

Waar zetten we in 2024 op in:

- FEC: verkenning witwasrisico's doorstroomvennootschappen
- FEC PPS: de Serious Crime Task Force (SCTF)
- FEC PPS: het doorlopende project grensoverschrijdende btw-fraude
- FEC PPS: nieuw project derdenbetalingen vanuit Nederland
- FEC PPS: de monitoring van het project witwassen bij uitbuitingssituaties

Integriteit van de financiële sector

De financiële sector is een spil van onze economie. Om een onderneming op te zetten, een betaling te doen of te ontvangen of een verzekering af te sluiten, zijn we afhankelijk van een goed en integer werkende financiële sector. De samenleving moet op het functioneren van de financiële sector kunnen vertrouwen. Het gezamenlijke doel van de FEC-partners is het versterken van de integriteit van de financiële sector. Bedreigingen van en inbreuken op de integriteit van de financiële sector moeten daarom voorzien, voorkomen en bestreden worden.

Waar zetten we in 2024 op in:

- FEC: doorlopend project misbruik van rechtspersonen
- FEC: vervolgproject aanpak illegale trustdienstverleners
- FEC: nieuw project money transfer organisations (MTO's)
- FEC: verkenning Payment Service Providers (PSP's)

Digitalisering van de financiële sector

De financiële sector innoveert continu. Denk aan de opkomst en grote groei van (buitenlandse) 'neobanken' en payment service providers (PSP's), maar ook aan de razendsnelle ontwikkelingen in de cryptosector. Nederland loopt voorop in digitale financiële dienstverlening. Tegelijk biedt digitalisering ook voor criminelen mogelijkheden. Daarom is het thema digitalisering voor het FEC een belangrijk aandachtsgebied. Met de reeds aanwezige kennispositie en door nieuwe ontwikkelingen op de voet te volgen, wordt vanuit de FEC-samenwerking ingezet op onderwerpen die de integriteit van de financiële sector mogelijk kunnen schaden.

Waar zetten we in 2024 op in:

- FEC: nieuw project gericht op aanbieders van cryptoactiva en cryptoactivadiensten

Programma FEC-Terrorismefinanciering

De activiteiten van het Programma FEC-Terrorismefinanciering (FEC-TF) zullen in 2024 voortgezet worden.

Het Programma FEC-TF heeft de volgende doelstellingen:

- De financiële netwerken van bij de FEC-partners en -participanten bekende (rechts)personen, die in verband kunnen worden gebracht met terrorisme en andere relevante personen en entiteiten, in kaart brengen op basis van FEC-signalen. Daardoor wordt inzicht verkregen in de wijze waarop en door wie deze (rechts)personen en entiteiten worden gefinancierd.
- In alle gevallen waarin het verkregen inzicht daartoe aanleiding geeft, wordt een interventiestrategie opgesteld.
- Met de verworven kennis getoetste typologieën opstellen en het verankeren van 'lessons learned' bij betrokken partners.

Buitenlandse financiering

De 'buitenlandse financiering' (BF) is sinds september 2020 structureel ondergebracht in het programma FEC-TF.

De BF-doelstellingen in het Programma FEC-TF zijn:

- Het in kaart brengen van de (van origine) buitenlandse financiering van non-profit instellingen die onderdeel uitmaken van de netwerken die zichtbaar worden of zijn geworden binnen het Programma FEC-TF.
- Beoordelen en analyseren van risico's verbonden aan deze financiële transacties.
- Opstellen van interventiestrategieën tegen risicovolle financiële transacties.

De rol van programmaleiding wordt vervuld door het Openbaar Ministerie.

De FEC-partners versterken hun (kennis)positie door in projecten samen te werken. Projecten moeten concrete en operationeel bruikbare resultaten opleveren maar zijn ook gericht op kennisontwikkeling op een bepaald thema of fenomeen. Voorbeelden hiervan zijn kennisdocumenten, indicatoren die gebruikt kunnen worden in de transactiemonitoring van poortwachters en barrièremodellen om het criminele bedrijfsproces in kaart te brengen en te bepalen welke barrières kunnen worden opgeworpen om dit proces te verstoren.

Nieuw in 2024

- Money transfer organisations (MTO's)
- Aanbieders van cryptoactiva en cryptoactivadiensten
- Payment Service Providers (verkenning)

Doorlopend uit 2023

- Misbruik van rechtspersonen
- Aanpak illegale trustdienstverleners (vervolgproject)
- Doorstroomvennootschappen (verkenning)

Money Transfer Organisations (MTO's)

Via MTO's wordt gewaarborgd dat ook in landen waar een goede financiële infrastructuur ontbreekt, mensen toegang hebben en houden tot (contant) geld. Omdat transacties vaak in contanten worden uitgevoerd, grensoverschrijdend zijn en vaak plaatsvinden met landen met verhoogde integriteitsrisico's, is de sector kwetsbaar voor ondermijnende praktijken. Ook het gebruik van agentschappen die de transacties namens de MTO's verzorgen, kan een bijkomend risico opleveren. In het verleden hebben meerdere losse deelonderzoeken plaatsgevonden naar misstanden en incidenten in deze sector. Omdat er nog steeds sprake is van misstanden en incidenten (met als dieptepunt een golf aanslagen op kantoren van een MTO) is het hoog tijd voor een integrale aanpak.

Doelstellingen

Primair doel van dit FEC-project is om zicht te krijgen op de problemen die deze sector met zich meebrengt. Met een juiste diagnose kan vervolgens overgegaan worden tot het opstellen van een barrièremodel. De opsporingsdiensten gaan dit model samen met de vier grote Nederlandse gemeenten (G4) en DNB en onder begeleiding van het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid (het CCV) ontwikkelen. Door een gedegen onderzoek naar de sector, kunnen barrières handelingsperspectief bieden en kan de kans op crimineel misbruik van MTO's verkleind worden.

Met de uitkomsten van dit project wordt beoogd de veiligheid te verbeteren door betere preventie en door het aanpakken van misstanden in de sector. Daarnaast wordt ook gekeken naar het aanpakken van de risico's op witwassen en terrorismefinanciering.

Projectleider is de politie.

Crypto's

In 2024 zal het FEC inzetten op een kennisverdieping ten aanzien van criminaliteitsrisico's bij (aanbieders van) cryptoactiva en cryptoactivadiensten.

Belangrijke aanleiding voor het starten van een FEC-project op dit thema is dat de regelgeving ten aanzien van de cryptomarkt met de komst van de Markets in Crypto-Assets Regulation (MiCAR) en de achtste wijziging van de Directive on Administrative Cooperation (DAC 8) ingrijpend zal veranderen.

Doelstellingen

Actief delen van aanwezige kennis over en risico's rondom aanbieders van cryptoactiva(diensten) met publieke FEC-partners door middel van het opstellen van een kennisdocument en het over-en-weer verzorgen van (online) presentaties.

Verdiepen van kennis door middel van het opstellen van een financial crime script / barrièremodel (bij voorkeur in samenwerking met het CCV) en het uitvoeren van verkenningen van specifieke criminaliteitsrisico's ten aanzien van aanbieders van cryptoactiva(diensten).

De volgende effecten worden voorzien:

De FEC-partners zullen beter in staat zijn hun toezicht- of opsporingstaak op het gebied van aanbieders van cryptoactiva(diensten) uit te voeren als gevolg van het delen en verdiepen van kennis binnen het FEC.

Door kennis op te doen van elkaars taken, bevoegdheden en informatiepositie ten aanzien van aanbieders van cryptoactiva(diensten), zijn FEC-partners ook beter in staat om samen te werken.

Door publicatie van een gezamenlijk kennisdocument over het overheidsmandaat bij aanbieders van cryptoactiva(diensten), laten FEC-partners zien dat zij misstanden in de cryptomarkt als één overheid zullen aanpakken.

Projectleider is de AFM.

Misbruik van rechtspersonen

Rechtspersonen kunnen op verschillende manieren worden misbruikt voor financieel-economische criminaliteit. Denk hierbij aan witwassen, faillissementsfraude, btw-carrouselfraude en/of terrorismefinanciering. Dit misbruik heeft directe invloed op (de ondermijning van) onze maatschappij. Nederland is door de Financial Action Task Force (FATF) ook geadviseerd om hier verbeteringen na te streven. Daarom is in 2023 het project Misbruik van rechtspersonen gestart, wat doorloopt in het jaar 2024.

Doelstellingen

- Inzicht krijgen in hoe rechtspersonen misbruikt kunnen worden voor financieel-economische criminaliteit.
- In kaart brengen welke FEC-partner welke interventiemiddelen (zowel preventief als repressief) heeft om dit misbruik aan te pakken.
- Inzichtelijk maken van leemtes in deze interventiemiddelen.
- Formuleren van aanbevelingen voor de verbetering van de aanpak van dit misbruik.

Projectleider is de Belastingdienst.

Doorlopende FEC-projecten

Aanpak illegale trustdienstverleners

DNB ontvangt signalen over dienstverleners die zich mogelijk schuldig maken aan het 'opknippen' van trustdiensten. Een dienstverlener is trustdiensten aan het opknippen als het bijvoorbeeld zelf de administratie voert voor een rechtspersoon en er ook op enige wijze zorg voor draagt dat een andere dienstverlener aan die rechtspersoon een bezoekadres of postadres ter beschikking stelt. Het op deze wijze, zonder vergunning, opknippen van trustdiensten is expliciet verboden gesteld in de Wet toezicht trustkantoren 2018. Medio 2023 is door DNB binnen de FEC-samenwerking een verkennend traject gestart om zicht te krijgen op de omvang van deze problematiek. Dit heeft een aantal instellingen in beeld gebracht die mogelijk trustdiensten opknippen en dit mogelijk als bedrijfsmodel hanteren.

Deze selectie is eind 2023 via het Informatieplatform gedeeld met de betrokken ketenpartners (Belastingdienst, FIOD-AMLC en het OM). In 2024 worden informatieposities van de voornoemde FEC-partners aan elkaar gekoppeld om zodoende een completer beeld te krijgen van de omvang van het probleem en de handelwijze van de betrokken instellingen. Inhoudelijke bespreking van de casuïstiek vindt plaats binnen de FEC-datarooms. De aanpak van illegale trustdienstverlening behoudt hiermee de aandacht van het FEC. Dit project is een vervolg op het afgeronde FEC-project Thematische aanpak illegale trustdienstverlening. De lessons learned uit dit eerdere FEC-project worden toegepast op dit vervolg.

Doelstellingen

Op de lange termijn beoogt dit vervolgpriject bij te dragen aan het terugdringen van illegale trustdienstverlening in en via Nederland. De doelstelling van dit project is om een kennisdocument op te stellen over het opknippen van trustdiensten, waarin de verkregen inzichten van de verkenning en de uitvoeringsfase gebundeld worden. Dit document is in eerste aanleg bestemd voor de betrokken FEC-partners en kan mogelijk bijdragen aan het signaleren en handhaven van deze problematiek.

Projectleider is DNB.

Doorlopende FEC-projecten

Doorstroomvennootschappen

De Commissie Doorstroomvennootschappen heeft gesignaleerd dat doorstroom via vennootschappen het Nederlandse financiële stelsel kwetsbaar maakt voor gebruik voor witwassen of financiering van terrorisme. De grote geldstromen die via doorstroomvennootschappen gaan en de betrouwbare reputatie van Nederland kunnen als dekmantel dienen. Het rapport van de commissie bevat vijftien aanbevelingen, onderverdeeld in zes fiscale en negen niet-fiscale beleidsopties.

Een van de aanbevelingen van de commissie is om de relatie tussen doorstroomactiviteiten en witwassen te laten onderzoeken door het FEC.

Het vooronderzoek binnen het FEC over hoe dit project moet worden uitgevoerd en wat de potentiële opbrengsten zijn, wordt gedaan door het Openbaar Ministerie in samenspraak met de FIOD-AMLC.

Bij voldoende aanknopingspunten zal dit in 2024 leiden tot de start van een FEC-project.

De FEC-taskforces (de Terrorismefinanciering Taskforce (TFTF) en de Serious Crime Taskforce (SCTF)) zullen ook in 2024 doorgaan als vast onderdeel van de FEC publiek-private samenwerking.

In deze taskforces analyseren de private partijen (bankmedewerkers) op één locatie samen met FIU-NL (uiteraard binnen de wettelijke kaders), subjecten en modus operandi die worden ingebracht door de opsporing. Dit levert relevante meldingen op van ongebruikelijke transacties aan FIU-NL, die vervolgens (indien verdacht verklaard door FIU-NL) ter beschikking worden gesteld aan de opsporingsdiensten voor gebruik in strafrechtelijke onderzoeken. Banken kunnen met de opgedane kennis hun risicobeheersing en poortwachtersrol verstevigen en maatregelen nemen tegen niet-integere klanten.

De feitelijke werkzaamheden van de taskforces worden uitgevoerd binnen de Fintell Alliance.

Waar zetten we in 2024 op in:

In 2024 wordt specifiek aandacht gevestigd op de actielijnen:

- Kwalitatieve input
- Kennis- en informatiedeling
- Optimaliseren werkprocessen
- Zichtbaarheid

Bovendien wordt in 2024 de toetreding van nieuwe convenantpartners tot de FEC-taskforces verkend.

Terrorismefinanciering Taskforce

De Terrorismefinanciering Taskforce (TFTF) is in 2017 opgezet voor een nauwere samenwerking tussen de publieke en de private partijen om terrorismefinanciering efficiënter en effectiever te bestrijden. Dit met als doel de integriteit van de financiële sector te beschermen. De werkwijze van en de samenwerking binnen de TFTF wordt wereldwijd gezien als vooruitstrevend.

In 2024 vindt informatiedeling plaats met als doel terrorismefinanciering te identificeren, op te sporen en tegen te gaan om zo een essentiële bijdrage te leveren aan een optimale invulling van één van de (wettelijke) taken van publieke partijen enerzijds en van de private partijen in het kader van hun maatschappelijke betrokkenheid anderzijds.

De TFTF wordt geleid door het Openbaar Ministerie.

Serious Crime Taskforce

De Serious Crime Taskforce (SCTF) is een publiek-private samenwerking in FEC-verband met als doel de effectieve aanpak van criminele financiële facilitators.

Centraal staat in de SCTF het in kaart brengen van de financiële geldstromen en netwerken van tussenpersonen (brokers/facilitators), die een essentiële schakel vormen in de georganiseerde ondermijnende criminaliteit. De samenwerking in SCTF-verband draagt ook in 2024 weer bij aan de opsporing van en het beter in beeld krijgen van facilitators, terwijl de banken tegelijkertijd kennis en ervaring opdoen om criminele patronen en geldstromen te herkennen.

De SCTF wordt geleid door de politie.

Als één overheid werken experts vanuit de verschillende FEC-partners samen in diverse projectgroepen aan projecten op uiteenlopende onderwerpen. Dit gebeurt ook in projecten in de publiek-private samenwerking (FEC PPS). Deze PPS-projecten hebben als primair doel om de poortwachtersrol van de private partijen te versterken.

Nieuw in 2024

- Derdenbetalingen vanuit Nederland
- Commercieel vastgoed (afhankelijk van uitkomsten verkenning)

Doorlopend uit 2023

- Grensoverschrijdende btw-fraude
- Witwassen in uitbuitingsituaties (monitoring)

Derdenbetalingen vanuit Nederland

Ondergrondse bankiers spelen een belangrijke rol in het verplaatsen en witwassen van crimineel geld. In de National Risk Assessment Witwassen 2019 is ondergronds bankieren als één van de grootste witwasrisico's benoemd. Uit (opsporings-) onderzoeken blijkt dat ondergronds bankieren daadwerkelijk schadelijk is voor de integriteit van het financiële stelsel en bona fide economische structuren ondermijnt.

Voor criminelen wordt het steeds moeilijker om contant crimineel geld te integreren in het financiële systeem en daarom worden de methodes die zij gebruiken steeds complexer. Een voorbeeld van zo'n complexe methode is de derdenbetaling. Hierbij zijn de betaler en ontvanger van de diensten/goederen niet dezelfde persoon of partij. Deze methode kan op verschillende manieren een belangrijke schakel in het witwasproces vormen.

De awareness voor de risico's van de derdenbetaling bij Nederlandse bedrijven blijkt laag te zijn en ook voor de opsporing is het een onderwerp dat extra aandacht verdient.

Doelstellingen

- Detectie van derdenbetalingen vanuit Nederland door banken en Transactie Monitoring Nederland (TMNL) door middel van detectiemodellen, om vervolgens kwalitatief hoogwaardige en bruikbare meldingen van ongebruikelijke transacties te kunnen doen.

- Interventies door opsporing en daarbuiten.
- Inzicht in de aard en omvang kan helpen bij een systeemgerichte aanpak, gericht om dit soort criminele systemen duurzaam te ontwrichten.
- Awareness creëren voor de risico's van derdenbetalingen, onder andere bij Nederlandse bedrijven, aangezien dit laag blijkt te zijn.

Projectleider is FIU-NL in samenwerking met het Combi-team van de politie en de FIOD.

Grensoverschrijdende btw-fraude

De schade door grensoverschrijdende btw-fraude loopt in de miljarden en ondermijnt bovendien het speelveld voor bonafide bedrijven en de bereidheid om belasting te betalen. Criminelen maken gebruik van gaten in de belastingwetgeving, netwerken van rechtspersonen, katvangers en rekeningen bij verschillende banken om de fraude te kunnen plegen, het geld weg te sluizen en zelf uit het zicht te blijven. Door btw-fraude zo tijdig mogelijk te detecteren en aan te pakken, kan grotere financiële- en maatschappelijke schade worden voorkomen.

Dit FEC-PPS project is gestart in 2023. Beoogd effect van de deelnemende publieke en private partijen is dat de Wwft-meldketen effectiever en efficiënter wordt ingezet voor de bestrijding van grensoverschrijdende btw-fraude.

Deelnemers zijn: Belastingdienst, FIOD, FIU-Nederland (FIU-NL), Openbaar Ministerie, ABN AMRO Bank, ING Bank, De Volksbank, Rabobank, Nederlandse Vereniging van Banken (NVB), Transactie Monitoring Nederland (TMNL), Triodos Bank en het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid (het CCV).

In 2023 is gestart met het delen van kennis en adviezen ten behoeve van het herkennen, voorkomen en bestrijden van grensoverschrijdende btw-fraude. Onder leiding van het CCV zal in 2024 een barrièremodel worden opgeleverd. Hierin staat welke drempels kunnen worden opgeworpen om grensoverschrijdende btw-fraude te voorkomen.

In samenwerking met TMNL wordt gewerkt aan een model om grensoverschrijdende btw-fraude te detecteren. Dit model wordt verder ontwikkeld in 2024. De risicosignalen uit het model kunnen, in aanvulling op de eigen detectie door de banken, worden gebruikt voor een melding bij de FIU-NL.

De betrokken partners hebben afspraken gemaakt om de kwaliteit van de meldingen te vergroten en de doorlooptijd te verkorten. De uitvoering van deze afspraken is door een aantal factoren nog niet (goed) mogelijk. In 2024 zal moeten blijken of deze afspraken effectief zijn.

Ten slotte is in 2023 een beperkt aantal interventies in de praktijk getest in zogenoemde proeftuinen. Denk aan het leggen van conservatoir beslag op een eventueel saldo op een bankrekening van een fraudeur door de Belastingdienst. In 2024 zal nagegaan worden of de geteste interventies in de reguliere werkprocessen van de deelnemende partners kunnen worden belegd.

Projectleider is de Belastingdienst.

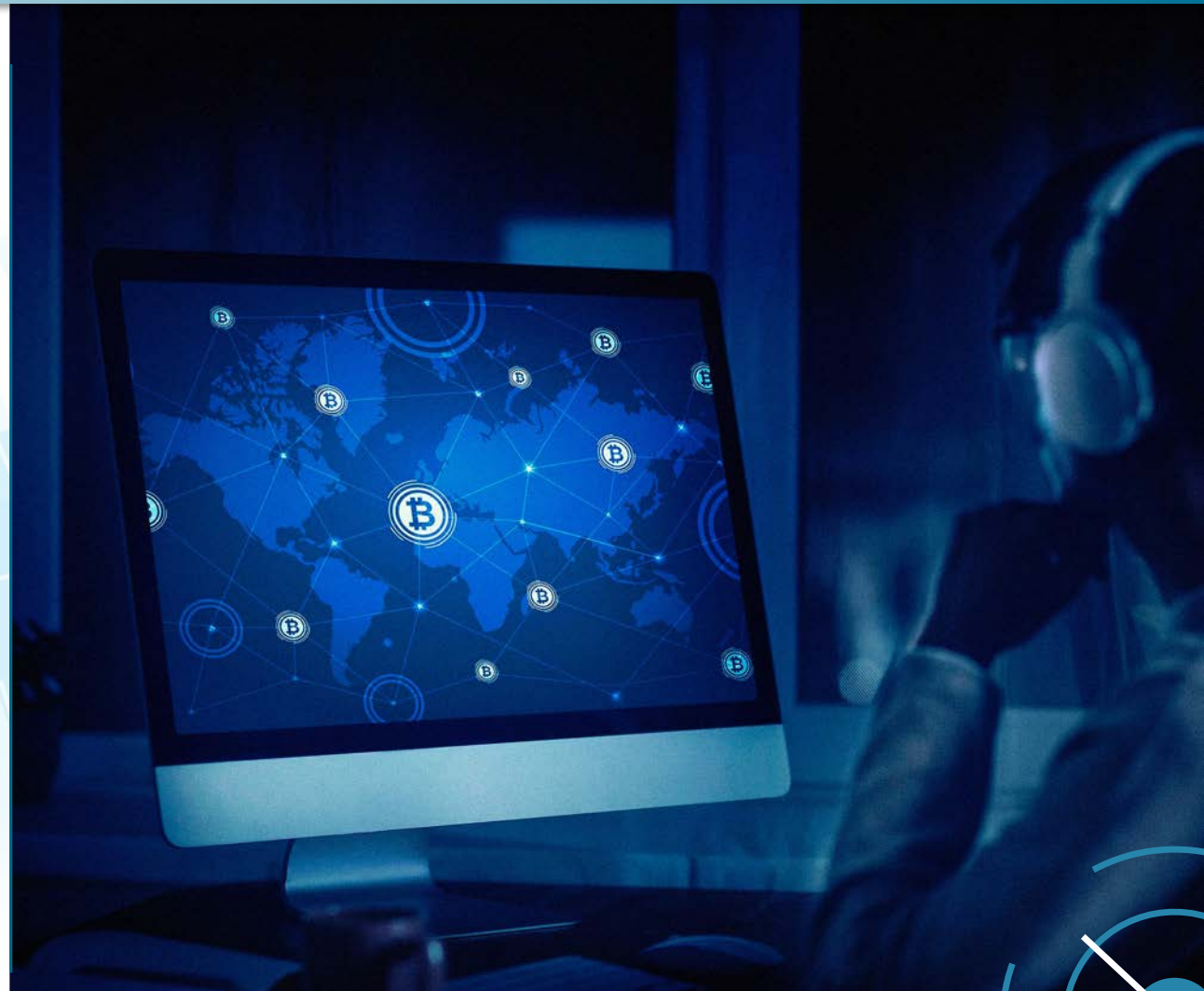
BTW FRAUDE

Witwassen bij uitbuitingssituaties

Dit project is afgerond en zit in de monitoringsfase. De projectleider was de Nederlandse Arbeidsinspectie (voorheen ISZW), met als sponsor de FIU-NL. Dit project was gericht op de signalering in banktransacties van witwasconstructies met arbeidsmarktfraude, sociaal-economische fraude en mensenhandel (uitbuitingssituaties). Met het project is beoogd dat de banken een effectievere transactiemonitoring kunnen uitvoeren op witwassen bij uitbuitingssituaties.

Door een verbeterde transactiemonitoring kunnen mogelijke misstanden worden gedetecteerd en kunnen niet-integere klanten vroegtijdig worden gesignaleerd en geweerd. Zodoende kunnen de banken hun rol van poortwachter beter vervullen. Ook draagt dit bij aan betere informatie aan FIU-NL en de Nederlandse Arbeidsinspectie voor opsporingsonderzoeken. Zo kan worden opgetreden tegen misstanden. In de monitoringfase is de informatie die is verkregen vanuit de ontwikkelde transactiemonitoring-query's, geanalyseerd.

Het jaar 2024 staat in het teken van het monitoren van de opvolging van opsporingssignalen die vanuit dit project gegenereerd zijn (en worden) en de resultaten van die opvolging.

Kenniscentrum

Financieel
Expertise
Centrum

Kennisdelen

Het delen van kennis binnen het FEC-samenwerkingsverband is van cruciaal belang voor het versterken van de integriteit van de financiële sector. Kennisdelen komt grotendeels voort uit de andere kerntaken van het FEC, namelijk de informatie-uitwisseling en het samenwerken op (meerjarige) thema's in FEC (PPS)-projecten, het programma TF en de taskforces. De hierbij opgedane en ontwikkelde kennis wordt actief binnen het FEC-netwerk verspreid.

Kennisdeling vindt vooral plaats via het FECademy-programma. Met FECademy's worden professionals binnen en, indien relevant, buiten het FEC-netwerk geïnformeerd over nieuwe inzichten en wordt opgedane kennis gedeeld. Uitkomsten van FEC-projecten, fenomenen die de integriteit van de financiële sector raken en die voor de publiek-private samenwerking van belang zijn, maar ook actuele gebeurtenissen die vragen om kennisdeling zijn mogelijke onderwerpen. Het FECademy-programma heeft een groot bereik.

Voorts wordt kennis gedeeld in de expertmeetings van het FEC PPS Expertplatform (zie hierna) en de themabijeenkomsten van het FEC Informatieplatform en levert het FEC op uitnodiging een bijdrage aan informatiebijeenkomsten en seminars.

Waar zetten we in 2024 op in?

- Delen van de uitkomsten van FEC (PPS)-projecten, waarbij wordt ingegaan op de specifieke activiteiten, effectiviteit, behaalde resultaten en de lessons learned.
- Inzicht bieden in trends (via de samenwerking met Trends4fi van de Belastingdienst).
- Verzorgen van de jaarlijkse actualisatie van diverse onderwerpen, bijvoorbeeld beleggingsfraude en de trustsector.
- Signaleren van ontwikkelingen in internationale kennisuitwisseling.
- Een meer structurele wijze van kennisdelen.

FEC PPS Expertplatform (EP)

Het EP is sinds 2020 een belangrijke motor voor brede kennisontwikkeling en -deling binnen de FEC PPS-samenwerking. Het EP bewaakt de continuïteit, actualiteit, effectiviteit en borging van de kennisontwikkeling en -deling. Het EP is gevormd rond een vaste kern van experts die een goed netwerk hebben in zowel hun eigen organisatie als daarbuiten en zo toegang hebben tot de benodigde kennis en expertise.

Waar zetten we in 2024 op in?

- Fungeren als een platform waar publieke en private partijen elkaar periodiek ontmoeten om kennis en ervaringen uit te wisselen.
- Het delen van (fenomeengerichte) kennis over financieel-economische criminaliteit. Dit omvat verschillende vormen van financiële misdrijven, zoals fraude, witwassen, corruptie en hun modus operandi, evenals het duiden van trends, risico's en ontwikkelingen op het gebied van financieel-economische criminaliteit.
- Inventariseren van (nieuwe) thema's en risico's die mogelijk interessant zijn om in FEC (PPS)-verband te onderzoeken en informatie verzamelen ten behoeve van het rangschikken van deze thema's en risico's. Hieruit kunnen toekomstige FEC (PPS)-projecten voortvloeien.
- Op verzoek advies geven aan FEC-gremia (zoals het Contactpersonenoverleg Beleid PPS en de FEC-raad PPS) over thema's en risico's waarop in FEC PPS-verband ingezet kan worden.

- Het borgen en actualiseren van de FEC PPS kennisontwikkeling en -opbouw.
- Opbouwen en onderhouden van het kennisnetwerk in de PPS met experts van FEC-partners en private partijen, maar ook het onderhouden van contacten met andere samenwerkingsverbanden en partijen die een relevante bijdrage kunnen leveren aan de kennisontwikkeling voor realisatie van de FEC-PPS.

Verdere professionalisering van het FEC

Het FEC wordt alom geroemd als een zeer waardevol en professioneel samenwerkingsverband waar de betrokkenen partijen graag aan bijdragen. De meerwaarde zit onder meer in de onderlinge samenwerking op projecten, elkaar kennen en snel weten te vinden, de informatie-uitwisseling, van elkaar leren en de mogelijkheden tot strategische afstemming.

In 2024 zal ingezet worden op de verdere professionalisering van het FEC. Potentie voor verbetering bestaat op de volgende punten:

- Nog meer uit de samenwerking halen door elkaars agenda en werkwijze beter te kennen, waardoor duidelijker wordt waar men samen kan optrekken, wat men van elkaar kan verwachten en met samenwerken kan bereiken. Specifiek voor de FEC PPS-samenwerking behelst dit onder meer het breder uitdragen van de uitgangspunten van de FEC PPS-strategie.
- Meer aandacht en ruimte maken voor de strategische doelstellingen en het gewenste effect daarvan. Wat kunnen en willen we met elkaar bereiken, waar heeft de samenwerking evidente meerwaarde (en waar niet)? Wat zijn onze gezamenlijke prioriteiten? En waar willen we dan op inzetten?
- Meer doel- en resultaatgericht samenwerken (inclusief verantwoording op basis van kwalitatieve en/of kwantitatieve indicatoren).
- Verder inzetten op de externe positionering van het FEC en vergroten van de bekendheid met de FEC-doelstelling, werkwijze en meerwaarde van het FEC.
- De verbinding tussen FEC-betrokkenen verder aanhalen en versterken.
- Aanscherpen van de rolzuiverheid van de verschillende FEC-gremia door het duidelijker definiëren van de rol, de taken en de verantwoordelijkheden van deze gremia.
- Het waar mogelijk verlagen van de rapportage- en vergaderlast binnen het FEC.

Het FEC zal in 2024 concrete acties ondernemen om invulling te geven aan deze verbeterpunten.

Samenwerking met andere verbanden

Financieel
Expertise
Centrum

Samenwerking met andere verbanden

Het delen van kennis en expertise doet het FEC ook in samenwerking met andere (publieke) informatie-knooppunten of samenwerkingsverbanden. Het FEC is daarbij ook internationaal actief. Zo hebben wij contacten met verschillende buitenlandse organisaties en nemen wij deel aan internationale bijeenkomsten.

Waar zetten we in 2024 op in?

Het FEC actualiseert in 2024 haar stakeholderanalyse. Dit zal ons een beter beeld verschaffen van het krachtenveld van de verschillende stakeholders en wat zij zouden kunnen betekenen voor het bereiken van de FEC-doelstelling. Daarnaast zal het FEC verkennen wat eventuele mogelijkheden zijn om andere poortwachters dan de banken bij de FEC PPS samenwerking te betrekken.

Regionale Informatie- en Expertise Centra (RIEC's) en het Landelijk Informatie- en Expertise Centrum (LIEC)

Met het LIEC en diverse RIEC's heeft het FEC contact om te inventariseren in hoeverre prioriteiten overeenkomen en waar eventueel op elkaars activiteiten kan worden aangesloten.

De FEC-aandacht voor money transfer organisations (MTO's) vindt plaats in een FEC-project in samenwerking met de G4 (gemeenten Amsterdam, Den Haag, Rotterdam en Utrecht). Eerdere opgedane projectmatige kennis vanuit het RIEC Amsterdam-Amstelland over deze sector wordt meegenomen om de projectdoelstelling te bereiken.

Het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid (CCV)

In FEC-verband wordt doorlopend met het CCV samengewerkt waar het gaat om de ontwikkeling en implementatie van barrièremodellen of het opstellen van kennisdocumenten voor FEC (PPS)-projecten.

Internationale contacten

Het FEC blijft doorlopend in contact met buitenlandse en internationale organisaties en (PPS) samenwerkingsverbanden die raakvlak hebben met het FEC. De denktank RUSI uit het Verenigd Koninkrijk is daarvan een voorbeeld. Ook zal rekening worden gehouden met de komst van de AMLA (de Europese Anti Money Laundering Authority). Waar relevant zullen de FEC-partners internationale contacten betrekken bij de FEC-samenwerking. Tot slot houdt het FEC oog voor internationale trends en ontwikkelingen (onder meer op het gebied van wet- en regelgeving).

Samenwerking met andere verbanden

infobox Crimineel en Onverklaarbaar Vermogen (iCOV)

Het FEC heeft met iCOV doorlopend periodiek overleg. Tijdens deze periodieke ontmoetingen worden raakvlakken en aanknopingspunten voor samenwerking besproken. Met dit dienstencentrum voor informatie en rapportages op het gebied van witwassen, belastingontduiking en fraude wordt verkend in hoeverre kan worden samengewerkt op het gebied van themaselectie, projecten, communicatie en privacy.

iCOV

Justis (afdeling TRACK)

Met Justis (afdeling TRACK) heeft het FEC halfjaarlijkse overleggen om onder meer te verkennen hoe haar informatieproducten van waarde kunnen zijn binnen het Informatieplatform en binnen FEC-projecten in ontwikkeling en uitvoering. In 2024 wordt de samenwerking tussen het FEC en TRACK onder meer vormgegeven binnen het project Misbruik van rechtspersonen.

Nationale Samenwerking tegen Ondernijnde Criminaliteit (NSOC)

Met de NSOC onderhoudt het FEC contact op de thema's waar beide samenwerkingsverbanden de aandacht voor hebben. De NSOC informeert het FEC periodiek over de specifieke ondernijningsproblemen waar zij zich op focussen. Desgevraagd wordt de NSOC vanuit het FEC van strategisch advies voorzien en is de FEC-eenheid behulpzaam bij het leggen van contacten met relevante personen.

NSOC

Samenwerkingsplatform Sanctienaleving (SPS)

Het Informatieplatform binnen het FEC is ingericht om voortdurend signalen over mogelijke integriteitsissues uit te wisselen en daarmee de informatiepositie van de FEC-partners te versterken. Signalen over mogelijke sanctie-overtredingen kunnen hier onderdeel van uitmaken. Vanwege de mogelijke raakvlakken op het terrein van sanctienaleving heeft het SPS laten weten graag met het FEC blijvend contact te onderhouden om te bezien hoe beide samenwerkingsverbanden elkaar kunnen informeren.

FEC- Privacyplatform

Financieel
Expertise
Centrum

Het Privacyplatform (PP) is een belangrijke pijler onder de FEC-samenwerking. Om de kerntaken van het FEC optimaal te kunnen uitvoeren, is het bewaken van privacy-aspecten onmisbaar.

Privacy waarborgen

Voor het bereiken van de doelstelling en het uitvoeren van de taken van het FEC is het van cruciaal belang dat de privacy van betrokkenen gewaarborgd is. Om dat te bewaken is er een Privacyplatform.

In dit platform bespreken de privacy-experts van de FEC-partners waar en op welke wijze de privacy moet worden gewaarborgd in de FEC-activiteiten. De privacy-experts delen ook kennis en expertise over (persoons)gegevensuitwisseling.

Het PP heeft als taak om wijzigingen van relevante wet- en regelgeving die impact kunnen hebben op de gegevensverwerking in het kader van de FEC-samenwerking te signaleren en hierover te adviseren. Het PP richt zich ook op het, gevraagd en ongevraagd, adviseren over privacyvraagstukken en op het signaleren van privacy-risico's in de FEC samenwerking. Verder geeft het PP aan waar risico mitigerende maatregelen voor moeten worden ingericht. Zo wordt bijgedragen aan een zorgvuldige uitwisseling van informatie in FEC-verband die binnen de wettelijke kaders plaatsvindt.

Waar zetten we in 2024 op in?

In 2024 zal het PP zich blijven richten op voornoemde taken. Een ontwikkeling waar het PP in 2024 veel aandacht voor heeft, is de Wet gegevensverwerking door samenwerkingsverbanden (WGS).

Communicatie- platform

Het FEC staat voor “Samenwerken als één overheid”

Interne en externe communicatie is van groot belang om de samenwerking in het FEC succesvol te laten zijn.

Intern: nadruk leggen op verbinding en betrokkenheid

In onze interne communicatie leggen we de focus op het bevorderen van de verbinding en betrokkenheid van alle betrokkenen. Om de samenwerking effectiever te maken, benadrukken we het belang van commitment, het leveren van capaciteit en het creëren van energie. Energie ontstaat wanneer we gezamenlijk aan een gedeeld doel werken en wanneer er erkenning is voor de geleverde bijdrage. Hier vinden we elkaar.

Het uitgangspunt is dat we elkaar goed kennen en begrijpen: wie doet wat en waarom? Essentieel is dat alle betrokkenen op de hoogte zijn van wat er binnen het FEC gebeurt, waar we voor staan, wat we willen bereiken en wat dan nodig is voor succesvolle samenwerking. Door het belang hiervan te benadrukken en een gedragen wij-gevoel te creëren, zal iedereen zich meer bewust zijn van de waarde van ieders inzet. Samenwerken als één overheid verloopt beter als je elkaar kent, trots kan zijn op waar je voor staat en wat je bereikt.

Extern: actualiseren van de communicatiestrategie

Hoe willen we het FEC positioneren, op welke wijze gaan we dat doen en hoe kunnen we de bekendheid van het FEC vergroten? Het is van belang dat voor alle stakeholders duidelijk is wat het FEC nu precies is, waar het FEC voor staat en met name wat het FEC (de maatschappij) oplevert. Om dit beter voor het voetlicht te brengen, zal in 2024 de algehele FEC-communicatiestrategie geactualiseerd worden. De meerwaarde en het bestaansrecht van het FEC moeten helder zijn en zullen herhaaldelijk worden gecommuniceerd. Dit geldt allereerst voor de FEC-partners, maar tevens voor andere belanghebbenden en ten slotte voor het bredere publiek. We gaan uitdragen waarom het van belang is dat we binnen het FEC als één overheid samenwerken.

Waar zetten we in 2024 op in?

In 2024 streven we naar verdere ontwikkeling op het gebied van interne en externe positionering van het FEC en het uitdragen van ons uitgangspunt van 'Samenwerken als één overheid'.

